

Tips voor het gebruik van vertaalapps

Tipkaart

Inleiding

Communiceren met mensen met een andere moedertaal én een visuele beperking kan een uitdaging zijn. Vertaalapps zijn een handig hulpmiddel. In deze tipkaart lees je hoe je vertaalapps goed kunt gebruiken.

Tips voor het gebruik van vertaalapps

1. Vraag of de anderstalige zelf al vertaalapps kent of gebruikt. Zo sluit je aan bij wat hij of zij prettig vindt en handig in gebruik.
2. Probeer de app die je wilt gebruiken eerst uit. Zorg dat je ermee kunt werken.
3. Structureer het gesprek. Geef alleen de kern mee.
 - Niet: "Oké, we gaan eens kijken hoe we je het beste kunnen inschrijven, ik ga dit even checken. Het is nog eventjes aan het laden. Momentje. Kun je mij je e-mailadres geven?"
 - Maar: "We schrijven je in. Wat is je e-mailadres?"
4. Praat op een rustig tempo, maar praat niet té traag. Spreek duidelijk: spreek elk woord zorgvuldig uit en slik geen klanken in. Als je te traag praat kan de technologie je pauzes tussen woorden zien als het einde van de zin, waardoor je een foute vertaling krijgt. Voorbeeld van niet goed articuleren: de app noteert jouw uitspraak van het woord 'best' als 'beest'.
5. Houd in je achterhoofd dat dit soort spraakverwarring ook bij je gesprekspartner kan voorkomen. Als je een onbegrijpelijke boodschap krijgt, merk dan op: "Ik denk dat de app een fout maakt. Kun je dit nog eens zorgvuldig herhalen?"
6. Spreek zin voor zin. Vertaaltechnologie herkent niet altijd het einde van de zin.
7. Maak korte en heldere zinnen, maar vermijd telegramstijl. Laat woorden die weinig bijdragen aan de zin weg.
 - Niet: "Jij morgen komen?"
 - Niet: "Lukt het jou om morgen eens langs te komen om een en ander te doen?"
 - Maar: "Kom je morgen?"
8. Gebruik alledaagse woorden en vermijd vaktaal of woorden die alleen binnen jouw sector of organisatie worden gebruikt. Deze woorden of

begrippen kunnen meestal niet rechtstreeks vertaald worden naar de andere taal. Omschrijf deze termen.

9. Spreek algemeen Nederlands. Dialect wordt niet altijd goed herkend en vertaald.

- **d'r** staat een deur open – er staat een deur open
- **toe** – gesloten
- **kiek'n** – kijken

10. Vermijd figuurlijke taal en uitdrukkingen.

- Niet: "Heeft hij zijn draai gevonden op zijn werk?"
- Maar: "Gaait het goed op zijn nieuwe werk?"

11. Geef het verband weer waarin een woord staat. Woorden hebben vaak meerdere betekenissen en er zijn meerdere vertalingen mogelijk. De inhoud van de rest van de zin speelt daarbij een grote rol. Bijvoorbeeld het woord **bank** kan een **meubel om op te zitten** zijn of een **financiële instelling**.

12. Let op met namen van personen of plaatsen. Ze worden niet altijd goed herkend en/of worden daarom soms letterlijk vertaald. De zin "Hoe gaat het met Lies?" wordt bijvoorbeeld door Google Translate en SayHi vertaald als "Comment vont les mensonges?" Wat je kunt terugvertalen als "Hoe gaat het met de leugens?" Typ de tekst in de app in plaats van het uit te spreken en gebruik een hoofdletter. Als alternatief kun je woorden gebruiken als "jou/jouw zoon/jouw partner/jouw gemeente/..."

13. Als je een vraag stelt, gebruik dan vraagwoorden. Vertaalapps met spraakfunctie herkennen niet altijd de vragende intonatie. Als je een vraag stelt met stijgende intonatie zoals "Jij weet waar je morgen moet zijn?", dan zal de vertaalapp dit vertalen als een mededelende zin: "Jij weet waar je morgen moet zijn." Voor de anderstalige is het dus niet duidelijk dat er een antwoord verwacht wordt. Vraagwoorden zijn wie, wat of waar. Je kunt de zin ook beginnen met: "Ik vraag jou..."

14. Stel controlevragen om er zeker van te zijn dat je gesprekspartner de boodschap goed begrepen heeft. Je weet nooit zeker of de app alles correct vertaald heeft. Er is een grote foutenmarge, zeker voor minder gebruikte talen. Zeg bijvoorbeeld "Ik wil controleren of de vertaling goed gelukt is" en stel dan gesloten vragen zoals: "Wanneer moet je terugkomen? Wat ga je nu eerst doen?"

15. Als je werkt met de audiofunctie van een vertaalapp wordt wat je zegt opgeschreven. Controleer of jouw boodschap goed werd herkend.
16. Houd rekening met privacy. De meeste vertaalapps maken gebruik van input van gebruikers om de technologie verder te laten leren. Vermijd daarom om persoonsgegevens of andere gevoelige informatie te vertalen met een app.

Meer lezen

Op de website kennisoverzien.nl kunt u meer lezen over communiceren met mensen met een andere moedertaal en een visuele beperking.